

Warszawa, dnia 20.12. 2017 r.

Sekretarz Stanu

Michał Wójcik

DWMPC-V-052-32/17

UNP 171219-00343
BM-1-052-1662117

KABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 22.12.2017r.
6930 podpis. [signature]

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 28.12.17r.
nr. 6651 podpis. [signature]

Pan

Stanisław Karczewski

Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez senatora Pana Jarosława Obremskiego podczas 50 posiedzenia Senatu RP w dniu 15 listopada 2017 roku uprzejmie odpowiadam, co następuje.

W kontekście zarzutów postawionych Polsce w wyrokach Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawach, min: K.J. przeciwko Polsce (skarga numer 30813/14) i G.N. przeciwko Polsce (skarga numer 2171/14) oraz skarg polskich obywateli na stosowanie przez polskie sądy konwencji dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę, sporządzonej w Hadze w dniu 25 października 1980 roku (Dz.U. z 1995 r., Nr 108, poz. 528, zwana dalej konwencją haską) i rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 roku o jurysdykcji oraz uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 (zwanego dalej rozporządzeniem), Ministerstwo Sprawiedliwości podjęło realne działania ukierunkowane na zapewnienie nie

tylko sprawności postępowań sądowych toczących się na podstawie konwencji haskiej lecz również celem wyeliminowania zauważalnych nieprawidłowości w jej stosowaniu.

Narzędziem służącym do urzeczywistnienia powołanych celów stanowi przygotowany przez Ministerstwo Sprawiedliwości projekt ustawy „o wykonywaniu niektórych czynności organu centralnego w sprawach rodzinnych z zakresu obrotu prawnego na podstawie prawa Unii Europejskiej i umów międzynarodowych” (zwany dalej projektem ustawy), który po zaakceptowaniu przez Radę Ministrów został skierowany do prac sejmowych (druk nr. 1927).

Uwzględniając dotychczasowy czas trwania prac legislacyjnych, w szczególności zaakceptowanie projektu ustawy przez Komisję Sprawiedliwości i Praw Człowieka na posiedzeniach w dniach: 12 października 2017 r. i 13 grudnia 2017 r. można założyć, że ustawa zostanie uchwalona w pierwszym kwartale 2018 roku a jej wejścia w życie należy spodziewać się w pierwszej połowie 2018 roku.

Projekt ustawy wychodzi naprzeciw wymaganiom konwencji haskiej w zakresie: sprawności postępowania sądowego, centralizacji sądów i specjalizacji sędziów zajmujących się problematyką postępowań haskich oraz usprawnienia funkcjonowania organu centralnego.

W odniesieniu do sprawności postępowania sądowego projekt ustawy przewiduje stworzenie wyspecjalizowanych sądów do rozpoznawania spraw w trybie konwencji haskiej poprzez:

- utworzenie jednego sądu drugiej instancji, którym ma być Sąd Apelacyjny w Warszawie,

- zmianę właściwości rzeczowej sądów pierwszej instancji w sprawach o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką prowadzonych na podstawie konwencji haskiej, poprzez przekazanie ich do właściwości sądów okręgowych z siedzibami w miejscowościach będących siedzibami sądów apelacyjnych.

Powyższa zmiana spowoduje istotne ograniczenie liczby sądów rozpoznających sprawy o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką, prowadzonych na podstawie konwencji haskiej, do jednego Sądu Odwoławczego i 11 Sądów Okręgowych jako sądów pierwszej instancji, co z kolei przyczyni się do zapewnienia jednolitości orzecznictwa.

Konsekwencją utworzenia „wyspecjalizowanych” sądów stanowić będzie wymóg doskonalenia zawodowego sędziów rozpoznających tego rodzaju sprawy i to zarówno w płaszczyźnie formalnej jak również wykładni, orzecznictwa i judykatury. Obowiązek doskonalenia zawodowego dotyczyć będzie również pozostałych uczestników postępowań, a zatem: prokuratorów, adwokatów, radców prawnych.

Wymóg doskonalenia zawodowego adwokatów i radców prawnych został pośrednio wyrażony w art. 27 pkt. 4 poprzez dodanie po art. 578¹ kodeksu postępowania cywilnego art. 578²§1 zgodnie z którym „ w postępowaniu w sprawach o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką prowadzonych na podstawie konwencji haskiej z 1980 r. obowiązuje zastępstwo uczestników przez adwokatów lub radców prawnych”.

Wprowadzenie obowiązkowej pomocy prawej stanowi kolejne narzędzie służące zapewnieniu sprawności postępowań w opisanych wyżej kategoriach spraw.

Istotną zmianą stanowi sprecyzowanie czasu trwania postępowania poprzez wprowadzenie terminu 6 tygodniowego i to nie tylko dla Sądu pierwszej instancji lecz również dla Sądu drugiej instancji. Cenzus czasowy ma w założeniu zapewnić koncentrację materiału dowodowego celem niezwłocznego rozpoznania sprawy w terminie nieprzekraczającym łącznie 12 tygodni.

Projekt ustawy zawiera nadto szereg uregulowań zmierzających do usprawnienia działalności organu centralnego, w tym poprzez ściślejszą współpracę z sądami jak również z Ministerstwem Spraw Zagranicznych.

Wprowadzenie do projektowanej ustawy zapisu, że Minister Sprawiedliwości współpracuje z właściwym konsulem Rzeczypospolitej Polskiej w celu wykonania przepisów konwencji haskiej i rozporządzenia, zapewni sprawniejszy przepływ informacji i efektywniejsze działanie służb konsularnych.

Uprzejmie nadmieniam, że w planach Ministerstwa Sprawiedliwości na rok 2018 są również działania informacyjne, w tym rozbudowa strony internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości - Departamentu Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka z podziałem na informacje przeznaczone dla obywateli i profesjonalistów. Skuteczność tego przedsięwzięcia będzie jednak uzależniona od zapewnienia niezbędnego wsparcia finansowego.

Z poważaniem

Michał Wójcik